

Prebivalstvu Ljubljane in okolice!

Jutri ob 10. dopoldne se bo vršil v Ljubljani v Mestnem domu

MIROVNI SHOD

(Poroča sodrug Anton Kristan.)

Nujna potreba je, da prebivalstvo pove javno in jasno svoje stališče napram mirovnemu vprašanju. Zaraditega vabimo najiskrenejše prijatelje in prijateljice skorajšnjega miru na jutrišnji shod. Le mir reši človeštvo nadaljnjega propadanja in bede vojne, ki je povzročila že doslej gromade nesreče, in preti, da uniči za stoletje nadaljnji razvoj. Proti imperializmu moramo v boj! Ta je največji nasprotnik miru! — Pogledimo okolo sebe, pogledimo v siromašne kočice, ozrmo se na mladino, v delavske vrste, na muke naših žen: lasje se nam ježe ob prizorih! Zato, za nas in za naše svojce gre, je naša dolžnost, da povemo imperialistom javno svoje mnenje zlasti sedaj, ko je mir že pred našim pragom! Kdor ga suje izpred praga, ni prijatelj človeštva!

Mirovna ponudba ruske vlade.

Dne 28. novembra je poslala ruska vlada po brezličnem brzojavu mirovno ponudbo vojujočim državam, in sicer predlaga najprej premirje na vseh bojiščih in potem mirovna pogajanja po načelih sporazumljenja. Nekoliko neobičajna pot je to; že sedaj ne ugaja vojnim hujšakom, ker je ruska vlada objavila tajne dogovore s sporazumom, dalje jim ni vseč, da ni naprosila kako nevtralnó državo za posredovanje in je vrhutega podala svojo ponudbo po brezličnem brzojavu, kar znači po njihovem mnenju, da se vse vrši preko glav ljudstva in vojske. Seveda je tako sumničenje o mirovni ponudbi demokratične Rusije po treh in pol letih vojne naravnost zločin! Črdo obrekovanje!

Ruska demokracija, ki so ji sedaj na čelu boljševiki, je dobro izvedena organizacija delavskih, vojaških in kmetijskih svetov. V tej korporaciji so zastopane različne politične smeri najširših slojev ruskega prebivalstva, ki zahtevajo vse mir, javnost diplomacije in direktno obdobje s prijatelji in neprijatelji, da se doseže končni smoter. Ta odkriti nastop, direktno obdobje z nasprotniki, nam potrjuje, da hoče ruska vlada preprečiti intrige diplomatov, ki so nakopali toliko gorja vsemu človeštvu. Ruska vlada ponuja mir v zmislu sklepov ljudskih zastopnikov, ki jih je izvolil ruski narod; torej ponuja mir narod sam, ki se bori zanj, odkar je odpraviljen ruski caristični režim.

Napram ruski ponudbi sta že dala odgovor nemški državni kancler grof Hertling, ki ga je pojasnil v svojem nastopnem govoru v državnem zboru, in avstrijski zunanji minister grof Czernin, ki je dal objaviti v časopisu svoj odgovor. Oba pravita, da je dana v ponudbi podlaga za pogajanja ter da se ista lahko takoj prične, čim imenuje Rusija svoje zastopnike.

Nekaj posebnega pa je v teh odgovorih na ponudbo; v obeh je velika rezerviranost. Ko so centralne države proklamirale svoje ponudbe, je sporazum odločno nastopal proti njim. V centralnih državah so govorili in pisali o ponudbah in je hvalili, dasi niso bile precizne. Sedaj je drugače. Sporazum ponudbo naravnost ignorira, centralne države jo sprejeto rezervirano. Meščansko časopisje se veseli, da pomozimo svojo vojsko z tujniki, ki se vrnejo iz ruskega ujetništva, če se sklene mir, drugi pa se boje miru, zaradi manjših vojnih dobičkov in tretji so v strahu, da se ne uresničijo njih veliki ideali.

Naravno! Ponudba je prišla nenadoma, ker so sovražniki miru še vedno upali, da zmago v Rusiji vojni elementi.

Izjavi obeh ministrov sta jasni v toliko, ker trdita, da je dana podlaga za mirovna pogajanja ter da so centralne države pripravljene se pogajati.

Nastane pa vprašanje, kaj poretu imperialisti? Kaj poretu vojni dobavitelji? Kaj poretu vsi tisti, ki pričakujejo od te imperialistične vojne — demokratizacijo in svobodo? Kakšen bo ta mir? Kakšne žrtve bodo zahtevali od Rusije, da eventualno onemogočijo posebni mir z Rusijo, ali tudi splošni mir?

Vsa ta vprašanja belijo glave imperialistom in vsem onim elementom, ki pričakujejo še vedno od orožne sile v tej vojni svojo rešitev. Ti elementi se že pojavljajo, polagoma se orientirajo. In nevarni utegnejo postati mirovni ponudbi ruske demokracije, če jih mirovni elementi, zlasti delavstvo, na katero izrecno in na prvem mestu apelira ruska mirovna ponudba, ne bodo ukrotili o pravem času.

Predpogoji za posebni mir z Rusijo so dani; sporazum grozi Rusiji, a ruska demokracija se grozežni ne boji, ker se zanaša na delavstvo po vseh vojujočih državah. Rusko delavstvo se bori za mir v zavesti, da ima milijone

in milijone bratov, prijateljev in sotrpinov, ki morajo nositi obenem z njimi vse gorje imperialistične vojne.

V tem zmislu tudi mi pozdravljamo mirovno ponudbo Rusije in smo prepričani, da je pot ruskega demokratizma prava ter da nas vodi do miru sporazumljenja. Za ta vzvišeni smoter veljaj tudi naš boj, boj proti vsem, ki bi hoteli nadaljevati to imperialistično vojno še sedaj, ko se nudi ugodna prilika, če že ne za splošni, pa vsaj za posebni mir z Rusijo.

Politični pregled.

«Slovenski Narod» o ruski mirovni ponudbi. Včeraj piše «Sl. N.» med drugim to-le: »Neobičajno pot so si izbrali Ljeningovci za svojo mirovno ponudbo. Niso se obrnili do kakšne nevtralne države, da bi posredovala, niti niso ponudili premirja in miru potom armade in njenega poveljništva. Ponudba in odgovor na ponudbo se je vršil v pravem pomenu besede preko glav ruskega naroda in preko glav ruske vojske. Ljeningovci so se poslužili brezličnega brzojava za svojo mirovno ponudbo, gotovo najmodernejša pot, da se prikrije prava vsebina lastnim ljudem. Tako so pričeli Ljeningovci, ki odkrivajo tajne dokumente, tajne diplomacije, sami s tajnimi koraki. In to ni dobro. To že v naprej diskreditira vsi akciji. Brez dvoma lahko Ljeningovci prisilijo dele armade, da odlože orožje. Treba je le pretrgati dovoz živil in to je v Rusiji prav lahko. Armada, ki strada, mora biti za mir. Izraz volje armade pa to še ni, kakor ni izdajstvo, če se izstradana trdnjava vda. — Tem stavkom moramo pripomniti, da so nedemokratični, sovražni plemeniti ruski demokratični in človekoljubni inicijativi. Kdo veruje, da je ruska vojska navdušena za nadaljevanje vojne? Narodov članek se tudi posmehuje zahtevi ruske vlade, ker ta zahteva pri pogajanjih soodločevanje razredov, strank in narodov. Vse te zahteve bi morali pozdraviti vsi tlačeni stanovi in narodi tudi v Avstriji in na Ogrskem, kjer je toliko manjšinskih narodov in vlada absolutistični režim večin. Za pečo na toplem lahko govorimo seveda, kar hočemo. In vendar je nujno potrebno, če si hočemo priboriti vpliv na potek dogodkov in tako potrebno svobodo, da se pridružimo inicijativi, ki ima svoj izvor na Ruskem. Prava demokratična inicijativa izhaja v tej vojni iz Rusije in proletarijat jo pozdravlja. Kaj bo na jugu ali na zahodu, kaj napravijo Angleži, Francozi, Amerikanci ali Japonci, to je odvisno od demokratizma med ljudstvom in dotičnih deželah, ne pa od imperialističnih fraz tamkajšnjih državnikov. Če pa narodi sami zasmehujejo demokratizem, če sami ne store nič za svobodo, potem svobodo niti ne zaslužijo. Boj za svobodo potrebuje složno delo, sodelovanje zlasti tistih, ki svobode nimajo.

«Nedolžni obsojenci». Pravni odsek državne zbornice je sprejel zakonski načrt o odškodnini za nedolžne obsojence. Izdelan je bil sporazum z vlado. Isto bo veljalo tudi za razveljavljene vojaško-sodne obsodbe.

«Pred zasjedanjem delegacij». V sredo bo že prva seja delegacij. Avstrijska delegacija bo zborovala po navadi v dvorani gosposke zbornice. Gotovo pa je, da prve dni ne bo vmes zborovanja poslanske zbornice, dasi je še zelo važnega gradiva. Minister zunanjih stvari, grof Czernin, pripravlja obsežen okspozé o zunanji politiki in o vojnem položaju.

«Avstrijska vlada je vprašala italijansko vlado po španskem poslaniku v Rimu, če se naj smatra Benetke za utrjeno mesto ali ne.

«Grof Karolyi o razmerju med Avstro-Ogrsko in Nemčijo». Grof Karolyi, ki se je udeležil bernske mirovne konference, je podal listu «Neue Zürcher Zeitung» nekaj pojasnil o političnih vprašanjih bodočnosti. Grof Karolyi je za temeljito reformo ogrskega parlamentarizma in volilne pravice in pravi, da se reši le-

hko ogrsko narodnostno vprašanje le na podlagi popolne demokratizacije in v nasprotju s stari pravilom: Deli in vladaj! Nato je dejal: »Iz prepričanja sem nasprotnik Naumannovega pojma o srednji Evropi. Ta srednja Evropa pomenja ustalitev vojne. Svobodni trgovinski promet je potrebna lastnost trajnega miru. Vsled tega načela sem tudi izrecen sovražnik tega, da bi sklepali v današnjih razmerah z Nemčijo dolgoletne pogodbe. Sedaj smo sredi mogočne evolucije. Ne vemo, kaj prinese jutrišnji dan, tudi ne vemo, kakšne razmere nastanejo vsled sklepa miru. Edino upravičena gospodarska politika v teh razmerah je politika provizorijev. Naše geslo bodi: Svobodne roke v vseh gospodarskih vprašanjih. Končno veljavni sklepi naj pridejo šele po vojni. Ni mi prijatno, da bi razmotrival vprašanje Alzacije-Lorene pred široko javnostjo. To ni naša zadeva in tudi smotreno bi ne bilo, če bi hotel vplivati s svojimi nazori na javno mnenje. Obžalujem pa, če bi edino to vprašanje raztegnilo to tragično vojno. Splošno in glede vseh teritorialnih vojnih problemov zagovarjam brez-pogojno mir brez vseh aneksij.»

«Nemški kancler o položaju». Nemški državni zbor se je predvčerajšnjem zopet sestel k ustavnemu delovanju. Predsednik državnega zbora, dr. Kaempf, se je v svojem govoru spominjal najprej zmaga nemške armade ter sporočil pozdrave in zahvalo ljudskih zastopnikov zmagovitim četam. Pozdravil je novega kanclerja grofa Hertlinga ter izrazil željo, naj bi delovanje novega kanclerja na podlagi vzajemnega zaupanja doseglo zaželjeni uspeh. Na dnevnem redu se je bila predloga o novem vojnem kreditu v znesku 15 milijard. Kot prvi govornik je ob splošni pozornosti posegel v debato državni kancler grof Hertling, ki je, zahvalivši se za prijazne predsednikove besede, očrtal najprej vojni položaj na zapadni in vzhodni fronti ter zlasti povdarjal velik uspeh vojnega pohoda v Italiji. Italija je izgubila velik del svoje armade in vsaj pokolovico svojih vojnih sredstev. Velikanskega plena dosedaj še ni bilo mogoče pregledati. Angleške čete — pravi kancler — so pač dosegle v Palestini nekaj uspehov. Na splošni vojaški položaj pa ti delni angleški uspehi nimajo nobenega vpliva. Nemška vojna mornarica je izpolnila nade, ki so se stavile vanjo. Podmorska vojna po načrtu napreduje in dosega uspehe odločilnega pomena v vsiljeni nam gospodarski vojni. Govornik je naglašal uspeh nemških vojnih posojil; a sedaj treba izvršiti še to, kar zahtevajo potrebe našega narodnega življenja. Kancler je naševal naloge, ki čakajo ugodne rešitve v državnem zboru: socialna politika, delavske zbornice, koalicijska svoboda, odprava cenzure, v kolikor to dopuščajo državni in vojni interesi itd. Ko je kancler še apeliral na složnost v notranji fronti, je o političnem položaju izjavil: Od mojega prednika sem prevzel dragoceno dedščino — prijateljske odnose z Avstro-Ogrsko, Turčijo in Bolgarsko. Naša zveza je trdna in bo ostala trdna do zmagoslavnega konca. Grof Hertling je nadalje sporočil državnemu zboru, da je vlada ruske republike predlagala takojšnja pogajanja za premirje in splošen mir. Nemčija želi, da nastane z Rusijo zopet prijateljsko razmerje, zlasti v gospodarskem oziru. Glede Poljske, Litavske in Kurske je kancler izjavil, da Nemčija spoštuje pravico samoodločevanja narodov ter poudarjal, da poročila raznih listov, glasom katerih naj bi bili že storjeni kakšni definitivni sklepi glede teh dežel, z dejstvi niso v skladu. »Drugače — je nadaljeval kancler — je položaj nasproti Italiji, Franciji in Angliji. Naša vojna je bila od prvega dne obrambna vojna, vojna za neločljivost našega državnega ozemlja, za svobodo in neodvisnost našega gospodarskega življenja. Zato smo pozdravili papežev klic po miru. Duh, ki nam je navdihal odgovor na papeževo noto, je tudi danes še živ. A naši sovražniki naj vedo: Ta odgovor ne pomeni svobode in hudodelsko podaljšev-

vanje vojne. Za nadaljevanje grozne moritve so odgovorni le naši sovražniki sami. Nosili bodo tudi posledice. To naj si zapomni tudi gospod Sonnino«. Govornik je končal z besedami: Naše geslo se glasi: Počakati, vztrajati in vzdržati! — Ko je kancler končal svoj govor, so sledile izjave voditeljev posameznih strank. Pri glasovanju je bila predloga o 15 milijardnem kreditu sprejeta v prvem in drugem branju. Prihodnja seja v soboto.

«Francozi na italijanski fronti». Iz Lugana se brzojavno poroča: Ministrski predsednik Orlando je poslal »Agence Havas« brzojavko, ki naznanja, da so francoske čete v tem trenutku že dosegle na italijanski fronti, ter slavi bratstvo in zavezniška čuvstva, ki spajajo Italijo in Francijo. To dejstvo da znova utrjuje vero na končno zmago, na svobodo ljudstev in svetovne kulture nasproti barbariskim elementom.

«Amerika in Rusija». Ameriška »Associated Press« poroča: Uradni krogi v Washingtonu so mnenja, da mirovno gibanje boljševikov postavlja Rusijo skoraj v vrsto neprizanih narodov. Če bi to gibanje imelo uspeh, bi bilo z ozirom na okolnost, da to koristi le Nemčiji, jako težko, smatrati Rusijo še za nevtralnó državo.

«Volitve za rusko konstituanto». Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Volitve za ustavodajni zbor so končane. V Petrogradu je glasovala približno polovica volilcev. Zadnje zborovanje vojaških delegatov ne dopušča nobenega dvoma o tem, da je ogromna večina petrogradske garnizije na strani boljševikov. Vojaki so grozili, da bi ustavodajni zbor z bajoneti razgnali, če bi večina ne bila maksimalistična.

«Ententa odklanja ruske mirovne predloge». Iz Londona se brzojavno poroča: V spodnji zbornici je vprašal poslanec Lambert: 1. Ali je ruska vlada ali kakša oseba, ki rusko vlado zastopa, predlagala takojšnje premirje in mirovna pogajanja; in 2. če se je to zgodilo, kako je angleška vlada odgovorila. — Minister vnanjih zadev Balfour je takoj odgovoril, da je prejel tak predlog od ruske vlade. Na drugo vprašanje pa je odgovoril minister, da angleška vlada na ruske predloge sploh ne bo odgovorila; v kolikor je ministru znano, tudi ostali aliranci ne bodo dali odgovora.

«Ententa pričakuje pomoč Amerike in Japonske». Kakor poročajo švicarski listi, se bo pariška konferenca alirancev bavila zlasti tudi z vojaškimi vprašanji in s problemom pomnožitve vojnih čet. Računa na veliko udeležbo ameriških čet v prihodnjih bojih; računa pa se tudi na izdatno pomoč japonskih čet na evropskih bojiščih. Gre sedaj baje le še za zadostne kompenzacije Japonski. »Corriere della Sera« poroča, da se sme že skoraj z gotovostjo trditi, da bo Japonska v kratkem opustila svoje dosedanje stališče ter poslala svoje divizije na evropska bojišča.

Dnevne beležke.

— Zgodovinsko razpravo o majniški deklaraciji, ki jo je spisal s. dr. H. Tuma, pričnemo objavljati v torek. Razprava je jako zanimiva.

— Občinski svet ljubljanski ima v torek ob 6 zvečer redno sejo.

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 18. do 24. novembra: Novorojencev 8, mrtvorojen 1, umrlo 28 oseb in sicer 14 domačinov in 14 tujcev. Na jetiki so umrle 4 osebe, med njimi 1 tujec. Za nalezljivimi boleznimi so oboleli: Za tifuzom 1 domačin in 8 vojakov, za grizo 34 vojakov, za difterijo 3 domačini.

— Kaj je vzrok? Prejeli smo: Pravkar so že v četrtič razobnali veselo vest, da se otvorili tolikanj potrebna meščanska kuhinja — a zopet vse tiho! Ni živil? Ni tega ne onega? Naše sožalje! Nedeljska Tagespost poroča, da se otvorijo nove kuhinje v Gradcu; in vendar pravijo pri nas, da so drugod na slabšem kakor v

Ljubljani. Če je res tako, potem je dokaz, da pri nas manjka predvsem agilnosti in resne volje. Mi smo pa prepričani, če bi jo potrebovali merodajni krogi, bi funkcionirala že jutri. A ti krogi nimajo vpogleda, ne pojma, kako životari velik del meščanov, ki jih nesrečna usoda veže na gostilne. Opominjamo: danes ni več sadja... Vprašali bi: Kaj pa je z vladno odredbo o vojnih kuhinjah?? Gospod župan, zganite se!

— **Smrt slovenskega umetnika.** Na italijanskem bojišču je dne 15. novembra, od granate zadet, padel g. Josip Moiek, bivši igralec slovenskega gledališča v Ljubljani. Moiek je bil jako naračun glediščni umetnik.

— **Požar.** V Rosalnicah pri Metliki je izbruhnil 25. t. m. ogenj, ki je uničil štiri domovanja z gospodarskimi poslopi. Ker je pihal močan veter, ni mogla rešiti metliška požarna bramba ničesar. V goreči hiši Martina Brodariča je ležal polletni otrok v zibelki. Metliški župan je vdrl v gorečo hišo in je prinesel zibelko z otrokom na prsto. Otrok je bil pa že mrtev. Skodo cenijo na 150.000 K. Požar so najbrže povzročile iskre iz železniškega stroja. Pogoreli so brez pristrežja in brez živl.

— **Poštni urad v Podmelcu** se odpravi danes in sprejema pisma, denarna pisma, denar po nakaznicah in čekih in zavitke. Zavitki smejo tehtati največ 10 kilogramov, denarna vrednost je določena do 100 kron.

— **Vrnitev beguncev.** Do nadalje odredbe je prepovedano zahajati v občine Mavhinje, Brestovica, Selo, Vojsica, Gorjansko, Komen, Šardina, in Temnica. V tem okrožju se nahaja še vse polno municije, ki jo vojaštvo polagoma spravlja proč iz varnostnih ozirjev in to okrožje po vojaštvu zastraženo in dohod zabranjen. Kdor bi hotel torej sedaj v te kraje, bi si napravil samo nepotrebne stroške. Ko bodo podani pogoji za vrnitev, se pravčasno objavi v časnikih.

— **Dopusti moštva.** Na petkovi seji državnega zbora je odgovarjal minister za deželno brambo na interpelacijo socialno demokratičnih poslancev glede dopustov moštva. Minister je izjavil, da se uporabljajo določbe za dopust napram vsem, brez izjeme, dobrohotno in nepristransko. Za dopust so merodajne edinole službene in stanovske razmere. Glede dopustov brez posebnih utemeljitev veljajo sledeče določbe: Pri bojnih četah dobe častniki in moštvo 14dnevni dopust po šestih mesecih službe, kolikor dopuščajo to vojaški ozirji. Le v posebnih, ozira vrednih primerih in če je dotičnik potreben okrepčilo, dobe častniki že po štirih mesecih zopet 14dnevni dopust. Pri dopustih v zaledju se pač razlikuje med moštvi in častniki. Častniki dobivajo dopust na šest mesecev, moštvo na devet mesecev za 14 dni. Povod te razlike je, da se uporabljajo častniki izven svoje domovine. Trditve, da častniki niso izpostavljeni tolikim nevarnostim in naprom kakor moštvo, ni resnična. Vsak, kdor pozna življenje na bojni fronti, ve, da mora prenašati častnik vsaj toliko naporov in nevarnosti kakor moštvo. Res je, da dobivajo častniki, če gredo na dopust, svoje prejemke dalje, a moštvo brez šarže ne. Vojaška uprava bi gotovo rada izvršila to, da bi odhajal vsakdo na dopust z vsemi prejemki. Minister za deželno brambo obljubi, da stopi glede te zadeve v zvezo z vojnim ministrstvom in obema finančnima upravama.

— **Delokrog novega ministrstva za ljudsko zdravje** obsega: Boj proti nalezljivim boleznim — tuberkulozi, spolnim boleznim, pijančevanju, ljudskim boleznim; sodelovanje pri zdravstvenih zadevah, higijena mest, ljudska higijena, higijena prehrane, zdravstvena oskrba mladine, higijena pri različnih stanovih in ob nezdah, postrežba bolnikom, higijena kazencev, mrtvaške zadeve, zdravstvena oskrba za vojne poškodovance, izvrševanje zdravništva, statistika, organizacija svobodnega delovanja pri zdravstvu.

— **V spalnih vozovih na fronto.** Zaradi pomanjkanja premoga in da se varujejo tračnice, je ustavljen zadnji čas promet s spalnimi vozovi, ker korist, ki jo ima skupnost od spalnih voz, ni v nobenem razmerju s škodo. Tako so razglasili oficijelno, in nihče ni nič dejal na to. Na seji sveta državnih železnic je pa povedal nek govornik, da še vedno vozijo spalni vozovi. Na to je odgovoril vladni zastopnik, da vozijo spalni vozovi le še v tujino in — na fronto. Ali se vozijo na fronto tako težko bolni ljudje, da jim ne zadosujejo niti vozovi prvega razreda? Ali pa so ljudje, ki se vozijo v spalnih vozovih na fronto, tako silno zaposleni, da morajo prihajati na fronto s popolnoma izpočitim udji? In kdo so oni »vojaki«, ki se udeležujejo vojne v spalnih vozovih?

— **Plen v Italiji.** Armadno vrhovno poveljstvo je pooblastilo ogrske strokovnjake, naj cenijo plen, ki smo ga dobili v Italiji. Eden od teh je povedal zastopniku »Az Esta« sledeče: V plenili smo na milijone uniform, ki so jih pometali vojaki proč, velike kupe bombaža in dragocene svilene stvari, ne glede na nepregledno množino živl. Ključa za razdelitev še nismo našli, vendar se pa trudijo kompetentni faktorji, da najdejo pravičen način za razdelitev plena med Avstro-Ogrsko in Nemčijo.

Vojna.

Dunaj, 30. novembra. (Kor. ur.) Uradno razglajajo: Na Benečanskem artiljerijski ogenj z naraščajočo silo. — Albanija: V noči 28. novembra so izvršili bosansko-hercegovski lovci uspešno podjetje ob dolnji Vojuši. Prebrdli so reko, predrli so do druge italijanske črte in so se vrnili z ujetniki in mnogim vojnim orodjem.

Berlin, 30. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča iz glavnega stana: Zapadno bojišče: V Flandriji so se razvneli popoldne med gozdom Houthouster in Zandvoorde živahni artiljerijski boji, ki so bili posebno ljuti ob obeh straneh Poelcappelle in severno od Ghelvelta. Naši napadalni oddelki so vdrli

blizu obrežja in v posameznih odsekih bojišča v sovražne črte in so ujeli mnogo Angležev in Francozov. — Pri Armentières, pri Lensu in severnovzhodno od Arrasa naraščajoči topovski ogenj. — Na Kambreskem bojišču so napadli Angleži zgodaj zjutraj po močni artiljerijski pripravi naše postojanke zapadno od Bourlona. S težkimi izgubami smo jih zavrnili. Popoldne je močno naraslo bojno delovanje med Inchijem in Fontainom. — V okolici St. Quentin je bilo artiljerijsko delovanje živahnije kakor prejšnje dni. — Naši napadalni oddelki so izvršili podjetje severno od Braye. Bilo je uspešno, dobili smo ujetnike. — Na ostalih bojiščih nobenih večjih bojnih delovanj. — Ludendorff.

Naše ladje ob Italijanskem obrežju.

Dunaj, 30. novembra. Dne 28. novembra odpule so izvidne skupine naše mornarice, obstoječe iz torpedovk, proti italijanskemu obrežju. Ena teh skupin je južno od Izliva reke Melauro obsrejevala železniški vlak ter ga močno poškodovala.

Neka druga skupina je napadla italijanske topovske baterije pri Corsini in Rimini. Sovražni letalci so brez uspeha napadali naše torpedovke.

Naše torpedovke in vsi naši letalci so se vrnili nepoškodovani.

Državni zbor.

Na Dunaju, 30. novembra.

Na začetku se je izjavil ministrski predsednik vitez Seidler, da je avstrijsko-ogrška vlada odločena, pričeti z rusko vlado pogajanja v duhu spravljivosti, ker je njen namen, da doseže kmalu mir, ki omogoča v bodočnosti zaupanja polno sodelovanje narodov. Avstrijsko-ogrška vlada bo stremela pri svojih pogajanjih za splošen mir, da sklene z omni državami, ki se izjavijo na rusko povabilo za sklep miru, mir, ki bo za vse stranke enako časten in ki ga vodi načelo: »Brez teritorialnih in gospodarskih nasilstev«. Avstrijsko-ogrška vlada bo pri tem priznala državam, ki hočejo skleniti z njo mirovne pogodbe, pravico, da imajo narodi teh držav popolno svobodo odločitve o svoji državni bodočnosti, a zase zahteva, da izostane vsako vmešavanje v našo lastno državno organizacijo.

Nato je sprejela zbornica begunski zakon večinoma z izpremembami gosposke zbornice. Sprejet je bil tudi predlog poslanca Erba za pomoč obrtnikom in predlog za odškodnino tistim, ki so bili po nedolžnem obsojeni. Na koncu se je zahteval poslanec Zenker, naj predloži vlada popolno besedilo ruske mirovne ponudbe. Na seji načelnikov strank je bilo sklenjeno, da bodo prihodnji teden seje v ponedeljek, torek in sredo. Na teh sejah se reši nagodbeno vprašanje. Število govornikov je določeno na 25, vsak govornik bo govoril po eno uro. Vsaka stranka bo imela od enega do pet govornikov.

Zadnje vesti.

Bojevanje na ruski fronti ustavljeno.

Berlin, 30. novembra. Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Na celi ruski fronti so se ustavili boji, ker je Nemčija izjavila, da je pripravljena pričeti mirovna pogajanja z Rusijo.

Rusko svarilo alirancem.

London, 30. novembra. »Daily Chronicle« poroča: V razgovoru z delegati 49. armadnega zbora je izjavil Ljenjin: Če aliranci ne bodo upoštevali naših želja, imamo na razpolago sredstva, da jih ukrotimo. Proglasiti zamoremo namreč državni bankerot, vsled katerega bi postala brez vrednosti vsa posojila in druge finančne obveznosti. Sovjet ljudskih komisarjev je potrebno ukrenil, da pojasni položaj demokraciji ostalih držav s posredovanjem naših agentov.

Ruslja in ententa.

Kodanaj, 30. novembra. Iz Petrograda se brzojavno poroča: Ruska vlada je sklenila, da imenuje nove poslanike za London, Pariz in Rim. Za ta mesta so določeni pristaši boljševikov. Vsi zastopniki entente so protestirali proti objavi tajnih pogodb.

Položaj Romunske.

Amsterdam, 30. novembra. Romunska je poslala noto ententi, v kateri izvaja, da bo vsled razmer v Rusiji tudi Romunska, brez pomoči alirancev, prisiljena, opustiti fronto ali pa skleniti premirje s sovražnikom.

Stockholm, 30. novembra. Vsled ruske mirovne ponudbe je v Romuniji nastala panika, ker bo Romunska v slučaju posebnega miru

prisiljena, položiti orožje, ali pa bi se romunska vojska morala umakniti v Rusijo, kjer bi bila internirana.

Aprovizacija.

Krompir za VII. okraj se razdeli v ponedeljek, 3. decembra 1917 iz skladišča pri Mülheisu. Določen je tale red: od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 150, od 9. do 10. št. 151 do 300, od 10. do 11. št. 301 do 450, od 2. do 3. popoldne št. 451 do 600, od 3. do 4. št. 601 do 750, od 4. do 5. št. 751 do 930. Vsaka oseba dobi 5 kg, kilogram stane 30 vinarjev. Pripravite vreče.

Špeh za VIII. okraj se razdeli v ponedeljek, 3. decembra na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do konca. Vsaka oseba dobi pol kg, kg stane K 880.

Špeh za VII. okraj se razdeli v ponedeljek, 3. decembra na Poljanski cesti št. 15. Določen je tale red: od 10. do 11. dopoldne št. 1 do 200, od 1. do 2. popoldne št. 201 do 400, od 2. do 3. št. 401 do 600, od 3. do 4. št. 601 do 800, od 4. do 5. št. 801 do 920. Vsaka oseba dobi pol kg, kg stane K 880. Opozarjamo stranke, da po preteku določenih ure ne dobe špeha. Stranke naj se točno ravnujejo po določenem redu.

Kostanj na rumene izkaznice B. Mestna aprovizacija bo delila kostanj po nižji ceni na rumene izkaznice, zaznamovane s črko B, v ponedeljek, dne 3. decembra in v torek, dne 4. decembra v šoli na Ledini, Komenskega ulica. Določen je tale red: v ponedeljek, dne 3. decembra od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. št. 601 do 800, od 3. do 4. št. 801 do 1000. V torek, dne 4. decembra od 8. do 9. dopoldne št. 1001 do 1200, od 9. do 10. št. 1201 do 1400, in od 10. do 11. št. 1401 do 1600, popoldne od 2. do 3. št. 1601 do 1800. Vsaka oseba dobi 1 kg, največ pa 8 kg, kilogram stane 40 vin.

Nakazilo moke trgovcem. Trgovcem se bo nakazovala moka v ponedeljek dne 3. decembra ob 9 uri.

Sladkor. Stranke se opozarjajo naj ne hodi po nepotrebnem na magistrat radi sladkorja, ker se bode sladkor nakazoval, čim bo došel v Ljubljano, gotovo pa tekom prihodnjega tedna. Stranke se prosijo, naj nekoliko potrpe, ker krivda, da sladkor še ni došel, ne zadene ne magistrat ne sladkorno centralo, ki se neprenehoma trudi, da se prometne ovire kolikor mogoče odpravijo. Radi zamude pa ne bo nobena stranka trpela škode, ker dobe sladkor na vsako izkaznico.

Nakaznice za doječe in noseče matere ter za otroke do tretjega leta je izdajal mestni magistrat od 2. do 24. novembra, ki je bilo že večkrat objavljeno v listih. Kljub temu se še vedno zglašajo stranke, češ, da niso vedele o izdaji teh nakaznic. Ker se v prihodnje na take izgovore ne bo oziralo, se bodo oddajale izkaznice za zamudnike še v ponedeljek, torek in sredo, t. j. 3., 4. in 5. decembra v mestni posvetovalnici. Po tem roku se izkaznice ne bodo več izdajale. — Noseče matere morajo predložiti zdravniško izpričevalo ali potrdilo zaprižene babice, da traja nosečnost že nad 3 mesece, doječe matere pa izpričevalo, da doje otroka, ter krstni izpisek, da otrok še ni nad 10 mesecev star. — Za otroke do tretjega leta se mora predložiti krstni izpisek.

Kaj koristi vojna?

Albanska pripovedka.

V Albaniji je končala strašna vojna. K najmodrejšemu možu — Jeroš Abatu — Albanec je prišel mož njegovega rodu in ga prosil: naj mu razloži pomen in zmisel vojne ter naj

mu pove, kaj koristi vojna... Jeroš Abat je poslušal rojaka, ko je ta dovršil, pogladil si je dolgo sivo brado in počasi rekel: »Ljubi moj! Sem moder mož, k meni hodite za svet — Alahu bodi hvala, čast in slava! Ali kaj sem? Prah, pena... nič! Zato tudi na to, kar me vprašate, ne morem odgovoriti. Vendar povem to povest, ki se mi zdi pripravna zate...«

In sedla sta na staro klado...

Jeroš Abat je začel:

Pred leti sta popotovala po naši deželi dva rojaka, Derak in Holjed po imenu. Vsak je imel vrečo smokey na hrbtu. Dobro volje sta bila. Uganjala sta vse možne norčije in vesela sta bila. — Potujeta. Kar naenkrat zavpije Holjed: »Derak, vidiš tam zeleno žabo — če jo sneš, dobiš mojo vrečo smokey.« — Derak pogleda Holjedovo vrečo smokey, pogleda žabo, ki je bila gnjusna in grda — vzame jo v roko in poje... Holjed je bil ob vrečo smokey in Derak je imel dve. Sla sta dalje. Vreče je bilo, Derak je težko nosil, želodec ga je bolel, žaba ga je težila. Razmišljal je, kako bi se maščeval nad tovarišem. Ko tako gresta, zagleda Derak žabo. Ustavi se in pravi: »Holjed, vrnem ti vrečo, če pojese tisto žabo.« Holjed pogleda vrečo, pogleda žabo in že je bila v njem. Vrečo mu je Derak vrnil in potovala sta dalje. Hudo je bolel želodec Holjeda, prav tako neprijetno je bilo v Derakovem želodcu.

Ustavita se. Derak prime Holjeda za roko: »Povej — čemu sva pojedla žabo?«

Tako — končal je modri Jeroš Abat — svojo povest, mogoče dobiš iz nje odgovor, po katerem hrepeniš. Pojdi domov in preišljaj...

Jeroš Abat je vstal in odšel v svojo kulo. Priobčil Verus.

Razno.

* 12 vagonov brzozajavnih drogov zgorelo. V Kraljevem Gradcu je zgorelo na kolodvoru 12 vagonov brzozajavnih drogov.

* Trideset milijonov v dobrodelne svrhe. Finski deželni svetnik Kordelin, katerega so ruski mornarji ubili, je zapustil v svoji oporoki 30 milijonov finskih mark v dobrodelne svrhe.

* 700 tisoč beguncev. »Times« poroča iz Milana, da je prišlo doslej skozi Milan 700.000 beguncev iz zasedenega ozemlja.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petičan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

MOJZES ALI DARVIN?

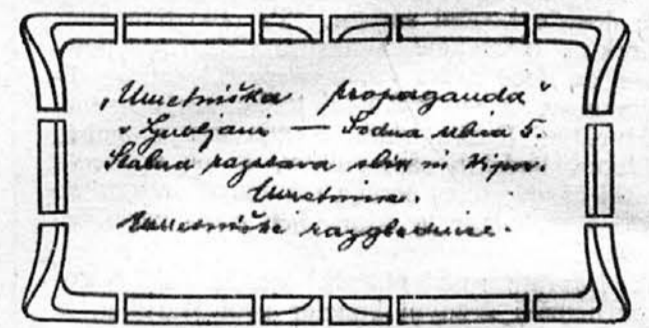
SOLSKO VPRAŠANJE

SPISAL DR. A. DODEL

CENA 70 VINARJEV

DOBI SE V ZALOŽBI »NAPREJA«

... V LJUBLJANI ...

KINO CENTRAL

v deželnem gledališču

Velike družinske predstave:

Visoka pesem o iznajditelju podvodnikov.

Veliko kinematografsko delo iz življenja iznajditelja podvodnikov.

Predstave v soboto in ponedeljek ob 4., pol 6., 7. in pol 9., v nedeljo ob pol 11., 3., pol 5., pol 8. in 9. zvečer.

Mladina sme k predstavam

jutri v nedeljo ob pol 11. dop., ob 3., pol 5. in 6. zvečer, v ponedeljek ob 4. pop. in pol 6. zvečer.

Sobota 1.

Nedelja 2.

Ponedeljek 3.

Podpisujte VII. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5½% amortizacijsko državno posojilo po K 92.—,

odštevši enomesečno obrestno bonifikacijo, torej po K 91.54;

II. 5½% dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozkladni listi po K 94.—.

Prijave sprejema po originalnih pogojih oštejno subskripcijsko mesto

KRANJSKA DEŽELNA BANKA V LJUBLJANI.